

30-årskrigen (1960), F. Grönebaums om forbindelsen mellem Frankrig og Rusland 1648-89 (1968) og B. Kentschynskyjs om Sverige og Ukraine 1654-55 (1956)).

Det monumentale værk ville utvivlsomt have vundet i værdi, om Vernadsky i stedet for den ofte minutøse fremstilling af den politiske historie havde brugt mere plads på en præsentation og diskussion af kildematerialet. Som bogen fremtræder nu, er den først og fremmest en håndbog i Ruslands politiske, administrative og religiøse historie, og takket være de fyldige litteratur- og kildehenvisninger er den et udmærket udgangspunkt for videre studier.

KARL-ERIK FRANSEN

ARNOLD SOOM: *Der Handel Revals im 17. Jahrhundert. Marburger Ostforschungen* 29. Wiesbaden, Otto Harrassowitz, 1969. 200 s.

Forfatteren, der allerede har skrevet adskillige værker og afhandlinger om Østersøprovinsernes handel, behandler her i fem kapitler Revals handelsforbindelser med Vesteuropa, med Sverige og Finland, med det russiske marked og endelig indskrænkninger af fremmedes handel i byen. Revals eksport bestod for størstedelen af korn, hvoraf produktionen var tiltagende på grund af en betydelig landbrugseksponering i Estland. Til gengæld importeredes hovedsagelig salt. Dermed kom Reval i afhængighed af de hollandske købmænd, der opkøbte korn, fragtede det på deres skibe og bragte det nødvendige salt til byen. Dette afhængighedsforhold svækkedes dog gennem den stadig voksende handel med Sverige, hvilket tillod Reval større selvstændighed som handelspartner. Forfatteren lægger hovedvægten på undersøgelsen af de nævnte forhold, og handelen med andre områder træder noget i baggrunden, Danmark nævnes kun periferisk. Af særlig interesse er oplysningerne om omfanget og arten af den russiske handel, med flere karakteristiske eksempler på de vanskeligheder, der besværliggjorde denne. Bogen giver et udmærket indblik i Revals problemer og en instruktiv beskrivelse af handelens praktiske gennemførelse.

VELLO HELK

The Habsburg and Hohenzollern Dynasties in the Seventeenth and Eighteenth Centuries. Selected documents edited by C. A. MACARTNEY. *The Documentary History of Western Civilization*. London, Macmillan, 1970. x+379 s. £ 5.

Serien *The Documentary History of Western Civilization* er planlagt til at omfatte over 50 bind dækkende vidt forskellige aspekter og perioder af Europas historie. Den henvender sig fortrinsvis til historiestuderende ved engelsk-sprogede universiteter. Hvert bind består af en samling oversatte og kommenterede kildeskifter, der tilsammen skal give læseren et indtryk af perioden i sin helhed. Udvalget grupperer sig om centrale emner indenfor den økonomiske og sociale historie men dog også med eksempler fra den politiske historie.